

da kännedom om de bekymmer och lidanden, som vanligen förestå dem, som till Amerika utvandra. Och måne det fördenskill icke skulle ligga inom Riksdagens fog, att för sin del besluta vidtagandet af några eller åtminstone någon så beskaffad varnande åtgärd mot en vidare folkvandring, så att den stora massan af befolkningen, på samma gång den vunne en, så vidt möjligt är, sanningsenlig belysning af de missöden, som i Amerika möta de flesta utvandrare, till motvigt mot de smygande ryktena angående inbillade öfverdrifna fördelar, komme i tillfälle att betänka sig minst tvänne gånger innan något öfveriladt afflyttningsbeslut fattades; anseende jag mig för min del icke vidare kunna afgifva något förslag huru och på hvad sätt den afsedda, af mig härmed vördsamt föreslagna *varningen* borde allmänheten delgifvas än att densamma antingen genom Riksdagens eller Kongl. Maj:ts nådiga försorg kunde flera år å rad införas i almanachan, intagas i de allmänast spridda tidningarne samt inryckas i Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i de särskilda länen utgående allmänna kungörelser, och hvarom Riksdagen, på grund af denna min vördsamma motion, behagade vidare besluta.

Om remiss häraf till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Carl Orre.

N:o 33.

Af Herr **Orre**: Angående underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, om utfärdande af författning rörande indelning och underhåll af s. k. byvägar.

Genom Kongl. Brevet den 17 April 1828 och Kammar-kollegii kungörelse den 9 Maj samma år är väl förordnad huru frågor rörande enskilda utfartsvägar för by, hemman, qvarn eller annan lägenhet eller så kallade byvägar skola i afseende å rätt forum behandlas; men deremot saknas bestämmelse af hvilka sagda vägar böra underhållas, enär Kongl. Resolutionen på Adelns besvär af den 8 Januari 1735 endast talar derom att dylika vägar "skola underhållas af dem, som sig deraf betjena". Det torde vara uppenbart att sistnämnda lagrum, 132 år gammalt, icke leder till det resultat, som dermed afses, nemligen byvägarne upprätthållande, äfvensom att dess bestämmelse, att underhållet bör vidlåda dem, "som af byvägarne

sig betjena", är alltför sväfvande för att leda till det mål, som åsyftas. — Också är allmänligen bekant, dels att uppkommande tvister om dylika vägar högst sällan till någon åtgärd föranleda; dels ock att de sednare nästan öfver hela landet befinna sig i ett mycket skralt skick. Invändas kan att kommunerna och landsingen rörande ifrågavarande vägar hafva magt och rätt att fatta beslut, men erfarenheten har ådagalagt att äfven sistnämnda nyttiga institutioner redan några år behandlat frågan förgäfv. Orsaken härtill är, efter mitt vördsamma förmenande, hufvudsakligen att söka deri att sjelfva grunden, ofvannämnda Kongl. Resolution, varit dunkel, såsom jemväl saknande bestämmelse beträffande sättet för indelningen, årliga synandet m. m. — Vidare kan invändas att byalagen sjelfva kunna besluta angående underhållet af sina enskilda vägar; men erfarenheten har jemväl i så fall ådagalagt att härtill icke är att sätta lit, ty hvad som utgör ett önskningsmål för en, betraktas vanligen på ett annat sätt af en annan och hvaraf återigen oreda och uppskof uppstår. Med upplysningens spridande kunde förhållandet nog i sinom tid reda sig sjelf, med kännedom derom att farbar väg redan finnes dit, der någon så kallad ståndsperson är boende, men om sjelfva saken är god, såsom jag djerfves förmena, så bör den ock af lagstiftningen på allt sätt understödjas. Fullt förvissad att goda vägar, äfven med bemärkande af den dryga underhållsskyldigheten, är för landtbrukaren af lika stor vigt som den ett välskött jordbruk, hvarå god skörd är att förvänta, medförer, får jag i ändamål att söka undanröjda de olägenheter och otydligheter, som nu förefinnas, fördenskull härmed motionera: att Riksdagen för sin del behagade besluta aflåtandet af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, innefattande Riksdagens underdåniga anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes utfärda författning derom: att till byavägar skola räknas sådana, hvilka till kyrkoväg af något hemman inom socknen gagnas; att i underhållet deraf skola deltaga alla hemman inom socknen, som sig af vägen i nämnda egenskap eller i och för så kallade hemkörslor betjena; att vägen, som årligen bör synas af någon dertill af kommunen vald sakkunnig person, bör till underhåll på ofvannämnda hemman delas efter förmedlade hemmantalet; samt att försummat underhåll deraf medför samma påföljd som angående allmänna vägarnes upprätthållande sommar- och vintertiden är stadgadt.

Om remiss af denna motion till vederbörligt Utskott anhåller jag vördsamast.

Carl Orre.